

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát
Arabská 683, 160 66 Praha 6**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-1990/24-S
Sp. zn. ČŠIS-S-392/24-S

Název	Základní škola bratří Fričů Ondřejov
Sídlo	nám. 9. května 68, 251 65 Ondřejov
E-mail	reditelna@zsondrejov.cz
IČO	07 399 791
Identifikátor	691 012 768
Právní forma	školská právnická osoba
Zastupující	Mgr. Eva Štosová
Zřizovatel	Dobrovolný svazek obcí Svazková škola Ondřejov
Místo inspekční činnosti	Choceradská 62, Ondřejov nám. 9. května 68, Ondřejov Průběžná 274, Ondřejov
Inspekční činnost na místě	6. – 7. května 2024 a 13. května 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků základního a zájmového vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů (dále „ŠVP“), jejich naplňování a souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

V roce 2017 došlo k oddělení mateřské školy od základní školy, od roku 2018 se změnil zřizovatel školy a její právní forma. Subjekt vykonává činnost základní školy (dále „ZŠ“) s nejvyšším povoleným počtem (dále „kapacita“) 315 žáků, školní družiny (dále „družina“) s kapacitou 95 účastníků a školní jídelny s kapacitou 330 stravovaných.

ZŠ k datu inspekční činnosti vzdělávala 306 žáků 1. – 9. ročníku, z toho 57 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“), 13 žáků se vzdělává podle individuálního vzdělávacího plánu. Jeden žák plní povinnou školní docházku v zahraničí, dva žáci jsou individuálně vzděláváni. Odlišný mateřský jazyk má devět žáků.

Zájmové vzdělávání škola poskytuje v družině, jejíž kapacita je z 96 % naplněna.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Propracované koncepční záměry jasně formulují konkrétní cíle a strategii rozvoje školy. ŠVP základního vzdělávání odpovídá realizované koncepci a umožňuje systematicky plánovat výuku s ohledem na rozvoj funkčních gramotností. Rozvrh vyučovacích hodin je sestaven účelně s respektem k zásadám duševní hygieny žáků.

Organizační struktura a delegování kompetencí ředitelkou školy (dále „ředitelka“) na další zaměstnance jsou většinou účelné, odpovídají velikosti školy a vykonávaným činnostem. Velmi efektivní je rozdělení kompetencí se zástupkyní ředitelky, která působí i jako výchovná poradkyně pro druhý stupeň. Zásadní pedagogické a organizační záležitosti projednává ředitelka flexibilně na pravidelných pracovních poradách a pedagogických radách. Funkčnost vnitřního informačního systému dále zajišťuje průběžný osobní kontakt a elektronická komunikace. Vedení školy vykonává metodicky sjednocenou a účelně rozdělenou hospitační činnost.

Pedagogický tým tvoří 22 učitelů, devět asistentů pedagoga a šest vychovatelů. Odbornou kvalifikaci postrádá polovina učitelů a polovina vychovatelů, přičemž jedna čtvrtina učitelů si ji doplňuje studiem, u vychovatelů nikdo studium nezahájil. Ve škole působí dva výchovní poradci pro první a druhý stupeň, dva metodici prevence, jeden metodik environmentální výchovy a osvěty a koordinátor informačních a komunikačních technologií, nikdo neabsolvoval příslušné studium. Ředitelka splňuje předpoklady pro výkon své funkce, vyvíjí snahu o získání kvalifikovaných pedagogů. Ředitelka vypracovala plán dalšího vzdělávání pedagogů, který vyváženě zohledňuje zjištěné potřeby výuky. V rámci tohoto vzdělávání se zúčastnili pedagogové škály seminářů a webinářů napříč výukovými předměty. Předmětové komise se scházejí pravidelně, ale přínos dalšího vzdělávání je projednáván minimálně, poznatky si předávají pedagogové pouze neformálně.

Žáci jsou pravidelně poučováni o zásadách bezpečnosti a ochrany zdraví. Dohledy nad žáky byly v době inspekční činnosti vykonávány, počet úrazu má snižující se tendenci.

Činnost školního poradenského pracoviště (dále „ŠPP“) je vhodně rozdělena pro první a druhý stupeň, na každém stupni poskytuje poradenské služby vždy jedna výchovná poradkyně a jedna metodička prevence. Zlepšení však vyžaduje koordinace a supervize třídních i ostatních učitelů při poskytování podpůrných opatření.

Škola využívá všech dostupných finančních zdrojů pro zlepšení podmínek vzdělávání. Prostorové podmínky školy jsou nedostatečné. Zájmové vzdělávání proto probíhá v kmenových třídách. V rámci účelových prostředků škola pořídila digitální techniku

a učební pomůcky. Zřizovatel zajišťuje bezproblémový provoz školy. Spolupráce s ním je efektivní a má pozitivní vliv na rozvoj školy. Realizace společných akcí podporuje většinu vzdělávacích aktivit.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve většině hospitovaných hodin anglického jazyka na obou stupních probíhala tandemová výuka ve spolupráci českého učitele s rodilým mluvčím. Oba pedagogové měli jasně a funkčně rozdělené role, vzájemně se podporovali a doplňovali. Rodilý mluvčí používal pouze anglický jazyk, a byl proto vhodným partnerem pro žáky s vyšší úrovní jazykových dovedností. Český učitel pomáhal s porozuměním či dovysvětlením gramatiky, měl také možnost se věnovat žákům se SVP. Probíhalo i vrstevnické učení, kdy si s překladem vypomáhali žáci vzájemně. Hodiny byly vhodně didakticky vystavěné, hojně byly využívány digitální technologie, často byla zařazena hra či podobná aktivizační metoda práce, žáci se plně zapojovali do výuky a s učiteli spolupracovali. Výuka cizích jazyků byla efektivní i díky střídání metod a forem práce.

Na obou stupních ZŠ probíhala výuka informatiky v podnětném prostředí, s využitím tabletů a školních smartphonů. Žáci prvního stupně se učili vytvářet vlastní sekvence v animačním programu. Práce probíhala ve dvojicích a své výstupy žáci prezentovali. V závěru vyučovací hodiny došlo na spontánní zhodnocení výuky, protože aktivita žáky zaujala. V hospitovaných hodinách na druhém stupni, se žáci učili programovat a ve výuce probíhala účelná vrstevnická spolupráce a hodnocení.

Společnými znaky v ostatních hospitovaných hodinách na prvním stupni bylo příjemné klima a esteticky podnětné prostředí. Vyučující měli k žákům velmi dobrý vztah, přistupovali k nim individuálně a pomáhali jim. Pedagogové důsledně dbali na dodržování třídních pravidel – žáci je znali, věděli, jak se chovat a jak se jimi řídit. Pozitivem byla práce s chybou, kterou se žáci nebáli přiznat a vhodně s ní pracovali. Žáci se neobávali zeptat, aby měli jistotu, že skutečně danému úkolu rozumí. Motivace byla také založena na pochvalách, povzbuzování a průběžném hodnocení. Ve výuce převažovala účelná frontální výuka. Žáci ale byli vhodně aktivizováni využitím interaktivních tabulí, skupinovou prací a tematickými hrami, včetně práce v kruhu na koberci, v některých hodinách využívali myšlenkové mapy a brainstorming. S výjimkou jedné vyučovací hodiny vlastivědy byly vyučovací hodiny pečlivě připraveny. Učitelé využívali kvalitní prezentace na interaktivních tabulích, zajímavé didaktické hry či tematicky zaměřené písničky, doprovázené hrou na kytaru.

V polovině hospitovaných vyučovacích hodin pedagogové zapojovali do výuky vrstevnickou spolupráci a závěrečné hodnocení. Minimálně se ale objevilo sebehodnocení. Příležitostí ke zlepšení je zvýšení diferenciací učiva u žáků se SVP, která v hospitovaných hodinách neprobíhala. Silnou stránkou zvyšující efektivitu výuky na prvním stupni je spolupráce vyučujících s asistenty pedagoga.

Výuka českého jazyka probíhala tradičním způsobem. Je aplikována analyticko-syntetická metoda výuky čtení a vázané psaní. I hodiny matematiky probíhají tradičně, pro aktivizaci žáků jsou využívány některé metody práce podle profesora Hejného. Často byly zařazovány aktivizační početní rozcvičky a podporována názornost výuky. V žádné z hospitovaných vyučovacích hodin však žáci nevyužili pro řešení zadání školní ani vlastní digitální technologie.

Výukové cíle v hospitovaných vyučovacích hodinách na druhém stupni ZŠ byly vždy stanoveny účelně tak, aby směřovaly zejména k upevnování znalostí a dovedností, méně již

byly rozvíjeny postoje žáků. Učitelé kladli na žáky přiměřené nároky, ale využívali omezené spektrum výchovně vzdělávacích strategií, kterými je aktivizovali. Obsah výuky byl pro žáky srozumitelný a většinou organizačně dobře strukturovaný, s výjimkou výuky zeměpisu a dějepisu. Učitelé vytvářeli příjemnou pracovní atmosféru ve třídách, dbali na pracovní charakter i vstřícný vzájemný vztah se žáky. Převažovala účelná frontální výuka, kombinovaná se samostatnou prací. Jen v menšině případů učitelé vhodně podporovali žákovskou spolupráci zařazováním efektivní práce ve skupinách či dvojicích. Účinnost těchto vzdělávacích forem ovlivňovala nízká míra využívání prvků činnostního učení, kreativity i aktivního a kritického myšlení. Ve většině sledovaných hodin chyběla cílená diferenciací učiva se zaměřením na žáky se SVP a pro žáky ohrožené školním neúspěchem. Žákům téměř nebyla poskytnuta možnost výběru z úloh různé kognitivní náročnosti. S jedinou výjimkou žádná z hodin nebyla na závěr zhodnocena, rovněž se skoro neuplatňovalo sebehodnocení a vrstevnické hodnocení žáků, prvky formativního hodnocení učitelů také nebyly téměř užity. Nedostatečná byla rovněž práce s chybou. Pouze ve výuce rodinné výchovy žáci hodnotili učitelem účelně zadané prezentace svých spolužáků, příležitostí ke zlepšení je propracovanější stanovení obsahových i formálních kritérií kvality požadovaného výkonu.

Hodiny českého jazyka se zaměřovaly na důkladné osvojení gramatických struktur a jejich správné aplikace. Pedagožky postupovaly metodicky správně, zdařilé bylo užití didaktické hry. Pozitivem byly vhodné podněty učitelky k efektivitě učení žáků a eliminaci chyb, jedna samostatná práce obsahovala prvek volby žáků podle zvoleného tempa a dosažené míry vyučovaných dovedností.

Výuka fyziky byla dobře organizačně zvládnutá, ale působila jednotvárně. Úroveň pochopení učiva jednotlivými žáky nebyla důsledně ověřována, většinou stačila odpověď jednoho žáka. Při práci s elektrotechnickými stavebnicemi žáci vhodně aplikovali výsledky své práce do vytváření praktických postojů. Při plnění pracovních úkolů museli žáci účelně dodržovat pracovní postup odpovídající jejich věku.

V matematice byli žáci vedeni k využívání postupů podle nezbytných algoritmů. Byly účinně zopakovány a upevňovány již dříve získané vědomosti. Ve sledovaných hodinách využívané metody výuky a úlohy podporovaly dosažení vzdělávacího cíle, jeho splnění bylo podpořeno i využitím digitální techniky žáky a učiteli.

Přírodopisné učivo bylo prezentováno prostřednictvím digitální techniky, vizuální opora pomohla porozumět probíranému tématu. Pozitivem bylo účelné využití pracovního listu k upevňování získaných znalostí a dovedností. V hodinách chemie při řešení úloh obsahujících matematické objekty byla rozvíjena příslušná gramotnost odpovídající věku žáků, kteří aktivně pracovali a sdíleli s učitelem výsledky své práce. Žáci dále vyhledávali a třídili informace z různých zdrojů a prezentovali vybrané informace a s učitelem o zjištěných cíleně diskutovali.

Výuka dějepisu a zejména zeměpisu vyžaduje zlepšení. V hodinách se výrazně projevovala chybějící oborová specializace nebo odborná kvalifikace učitele. Žákům byla frontální formou prezentována řada informací v málo zřetelné struktuře, což byl důsledek nekonkrétně stanovených vzdělávacích cílů a povrchní didaktické analýzy učiva. Žákům chyběla podpora učitele při psaní poznámek jako jedné z opor jejich učení. V dějepisu bylo pozitivním prvkem vhodné užití obrazového materiálu učebnice, repliky historického předmětu a dobrá volba výukového videa. V zeměpise bylo užití promítaného obrazového a kartografického materiálu jen málo vypovídající. Cítelně chyběla práce žáků se školním atlasem a lokalizace místopisných pojmů učitelem na nástěnné mapě.

Ve vzdělávací oblasti umění a kultura (výtvarná výchova) dala vyučující žákům dostatek času na řešení úlohy a poskytovala jim potřebnou individuální podporu, aniž by snižovala náročnost zadání.

Zájmové vzdělávání probíhá podle příslušného ŠVP, který logicky navazuje na ŠVP základního vzdělávání a upevňuje dosažený stupeň některých klíčových kompetencí. K jednotlivým činnostem byli účastníci vhodně motivováni a průběžně pozitivně slovně hodnoceni. Přístup vychovatelek byl vstřícný, všichni měli možnost volby činností dle vlastního zájmu. Hospitované zájmové vzdělávání v družině bylo pestré, účastníkům byly vyrovnaně nabízeny relaxační i aktivizující činnosti, rozmanité rukodělné aktivity, ze kterých mohli účastníci volit s ohledem na své momentální potřeby.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vyučující průběžně sledují a vyhodnocují individuální výsledky vzdělávání žáků běžným způsobem, např. písemnými pracemi, testy, ústním zkoušením či hodnocením prezentací. Žáci jsou hodnoceni promyšleným systémem klasifikace. Výkony žáků a pravidelnou klasifikaci mohou zákonní zástupci aktuálně sledovat v elektronickém programu, dále získávají informace na třídních schůzkách a dle potřeby při individuálních konzultacích. Vedení školy od učitelů získává informace, průběžně sleduje výsledky žáků a přijímá převážně účinná opatření.

Ve školním roce 2022/2023 byla většina žáků na vysvědčení příznivě hodnocena. S vyznamenáním prospělo 184 žáků. Mírně horší výsledky dosahují někteří žáci se SVP, nejsou však ohroženi rizikem školního neúspěchu. V prvním ročníku jsou žáci hodnoceni slovně. Slovní hodnocení jsou však šablonovitě shodná, s minimálními rozdíly mezi žáky. Alarmující skutečností je, že třicet dva žáci z vyšších ročníků byli hodnoceni nejméně jednou stupněm dostatečný, celkem byla dostatečná klasifikace udělena 67krát. Dva žáci byli hodnoceni nedostatečně. Podpůrná opatření u těchto žáků nejsou dostatečně účinná. V průběhu uplynulého školního roku byli žáci vhodně oceňováni pochvalami. Napomenutí a důtky třídního učitele byly součástí účinné prevence opakování drobných porušení školního řádu. Několik důtek ředitele školy bylo uloženo za závažné porušení školního řádu. ZŠ tyto výsledky průběžně sledovala a přijímala opatření k jejich řešení.

Výsledky žáků osmého a devátého ročníku jsou charakteristické výraznými prohlubujícími se rozdíly v prospěchu. V českém jazyce i v matematice byly výsledky žáků školy u jednotné přijímací zkoušky v uplynulém školním roce v celorepublikovém srovnání mírně nadprůměrné.

Většina žáků pokračuje ve vzdělávání na střední škole dle své preference, převážně v oborech s maturitní zkouškou. Škola organizuje sportovní i předmětově zaměřené soutěže, účastní se i krajských kol.

Systém spolupráce se školskými poradenskými zařízeními je efektivní. Nejčastěji mu na prvním stupni předchází zpracovávání plánů pedagogické podpory pro žáky, u kterých se SVP teprve začínají projevovat. Při poskytování podpůrných opatření nejsou zcela účelně rozděleny role mezi třídní učitele a specialistky ŠPP. Třídní učitelé zajišťují až příliš autonomně aplikaci doporučených podpůrných opatření, slabý je systém kontroly poskytování doporučené podpory ostatními učiteli a vyhodnocování účinnosti podpůrných opatření s ohledem na vývoj a výsledky žáků se SVP. Negativní důsledky má uvedený systém zejména při sestavování individuálních vzdělávacích plánů, jejich slabinou je zejména chybějící podrobný popis aplikace tohoto podpůrného opatření pro jednotlivé

vyučovací předměty. Speciální pedagožka se soustředí na výuku předmětů speciálně-pedagogické péče, který se vhodně vyučuje v několika skupinách umožňujících diferenciaci podle různých SVP žáků s tímto druhem podpory.

Systém prevence rizikových jevů je nastaven účelně. Primární preventivní aktivity zaměřené plošně zahrnují jak intervenci metodiček prevence, tak programy externích subjektů, tematicky utvářejí promyšlený systém prevence rizik, kterými je žakovská populace nejvíce ohrožena. Přesto škola řeší jednotlivé případy závažnější nekázně a sociálně závadového jednání několika jedinců. Jednotlivé incidenty jsou odpovědně řešeny a projednávány se zákonnými zástupci, s výsledným opatřením i uložením kázeňského opatření. Tato uložená opatření většinou plní svou preventivní funkci, ale u několika jednotlivců bylo nutné snížit klasifikaci z chování na vysvědčení.

Výsledky práce účastníků zájmového vzdělávání ve školní družině jsou velmi kvalitní. Pravidelně probíhá prezentace výrobků účastníků, slouží k výzdobě budovy školy a propagaci práce zájmového vzdělávání. Velkým přínosem pro rozvoj nadání a účelného využití volného času žáků je jejich práce v řadě zájmových kroužků různého zaměření.

Závěry

Silné stránky

- Tandemová výuka anglického jazyka probíhá s rodilým mluvčím, což zvyšuje její efektivitu. (4.2)
- Na prvním stupni je účelně realizována spolupráce vyučujících s asistentkami pedagoga při podpoře žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. (6.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Projevuje se nedostatečná diferenciacie učiva především pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a ohrožené školním neúspěchem. (5.2)
- Chybějící odborná kvalifikace a oborová specializace řady učitelů se promítá do nízké metodické úrovně některých vyučovacích předmětů na druhém stupni. (3.1)
- Nízká úroveň metodického vedení učitelů školním poradenským pracovištěm odráží chybějící studia výchovných poradkyň a metodiček prevence. (3.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Ubrat volný řádek

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zkvalitnit činnost školního poradenského pracoviště vzhledem k efektivitě poskytování podpurných opatření žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Upravit strategii předcházení školní neúspěšnosti tak, aby byla více účinná pro žáky ohrožené školním neúspěchem.
- Ve výuce na druhém stupni více zařazovat komplexnější úlohy pro nadané a motivované žáky.

- Zvýšit využití digitálních technologií a více informačních zdrojů pro badatelskou činnost žáků.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Dokumentace ke zřízení školy a výpis z rejstříku škol a školských zařízení, účinnost k termínu inspekční činnosti
2. Personální dokumentace pedagogických pracovníků školy: osobní spisy, stav k termínu inspekční činnosti – vzorek; plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2023/2024
3. Jmenování do funkce ředitelky s účinností od 1. 1. 2019
4. Záznamy z jednání pedagogické rady, školní rok 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
5. Školní vzdělávací programy pro základní a zájmové vzdělávání, účinné ve školním roce 2023/2024
6. Školní řád ZŠ a vnitřní řád družiny, ve zněních účinných k termínu inspekční činnosti
7. Rozvrh vyučovacích hodin, stav k termínu inspekční činnosti
8. Třídní knihy ZŠ a družiny, školní rok 2023/2024, stav k termínu inspekční činnosti
9. Školní matrika ZŠ a družiny, stav k termínu inspekční činnosti; doklady přijímání k základnímu a zájmovému vzdělávání ve školním roce 2023/2024 – vzorek
10. Dokumentace ŠPP, účinná k termínu inspekční činnosti (vzorek)
11. Dokumentace bezpečnosti a ochrany zdraví – kniha úrazů za školní roky 2021/2022 až 2023/2024
12. Hospodářská dokumentace školy – finanční vypořádání dotací poskytnutých příjemcům prostřednictvím kraje ze státního rozpočtu v roce 2023, účetní závěrka sestavená k 31. prosinci 2023, závazné ukazatele rozpočtu 2023 a 2024
13. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2022/2023
14. Webové stránky školy <https://www.zsondrejov.cz/>

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Zdeněk Dolanský, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

PhDr. Filip Dostál, školní inspektor

Ing. et Bc. Jitka Moosová, školní inspektorka

Mgr. Jitka Štíhová, školní inspektorka

Ing. Hana Borůvková, kontrolní pracovnice

5. června 2024